

Sygn. akt XI W 10581/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie XI Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Bazyluk

Protokolant : Anna Urbańska

w obecności oskarżyciela publicznego K. K. (1)

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2015 roku w Warszawie

sprawy **J. D.**

syna E. i E. z domu K.

urodzonego dnia (...) w S.

obwinionego o to, że:

w dniu 02 maja 2014 roku, w siedzibie Straży Miejskiej na ulicy (...) w W., będąc właścicielem pojazdu marki S. o numerze rejestracyjnym (...) wbrew obowiązkowi, nie wskazał na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył w/ w pojazd do kierowania w dniu 22 lutego 2014 r. o godzinie 08:36 na (...) przy ul. (...) w W.

tj. o czyn z art. 96 § 3kw

orzeka

I obwinionego **J. D.** uznaje za winnego tego, że w dniu 2 maja 2014 roku w W. przy ul. (...) wbrew obowiązkowi nie wskazał na żądanie Straży Miejskiej m.st. W. Oddziału Ogólnomiejskiego przy ul. (...) w W., komu powierzył do kierowania lub używania w dniu 22.02. 2014 roku o godzinie 08:36 na ul. (...)/F. w W. kierunku R. stanowiący jego własność pojazd marki S. o numerze rejestracyjnym (...), co stanowi wykroczenie z art. 96§3 kw i za to na podstawie art. 96§3 kw w zw. z art. 96§1 kw w zw. z art. 24§1 i 3 kw wymierza mu karę grzywny w wysokości 500 (pięćset) złotych;

II na podstawie art. 118 §1 kpw, 119 kpw w zw. z art. 626 § 1 kpk i 627 kpk zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 150 (sto pięćdziesiąt) złotych z tytułu kosztów sądowych, w tym 50 (pięćdziesiąt) złotych z tytułu opłaty.

Sygn. akt XI W 10581/14

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy głównej Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 lutego 2014 r. o godz. 08:36 na ul. (...) przy ul. (...) kier. R. w W. urządzenie samoczynnie rejestrujące pomiar prędkości wykonało fotografię pojazdu marki S. o numerze rejestracyjnym (...), którego kierowca nie zastosował się do obowiązującego na drodze ograniczenia prędkości – przekroczył dopuszczalną prędkość o 30 km/h. W związku z popełnieniem wskazanego wykroczenia, Straż Miejska m.st. W. podjęła czynności zmierzające do ustalenia tożsamości sprawcy. W toku przeprowadzonych czynności ustalono, że właścicielem pojazdu jest J. D..

Za pośrednictwem poczty właścicielowi zostało wysłane wezwanie wraz z formularzami oświadczeń: do wyrażenia zgody na ukaranie mandatem karnym za popełnienie wykroczenia z art. 92a kw, do wskazania kierowcy, który prowadził pojazd w dniu popełnienia czynu oraz formularz oświadczenia do wyrażenia zgody na przyjęcie mandatu karnego w przypadku niewskazania osoby kierującej pojazdem. Korespondencja wysłana na adres W., ul. (...) wróciła z adnotacją „nie podjęto w terminie”. Kolejne wezwanie wysłane na adres W. ul. (...) zostało odebrane przez J. D. w dniu 25 kwietnia 2014 r.

W dniu 7 maja 2014 r. J. D. zgłosił się do siedziby Straży Miejskiej m.st. W., gdzie odmówił wskazania komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w chwili popełnienia wykroczenia oraz odmówił przyjęcia mandatu karnego za niewskazanie osoby, której powierzył pojazd do kierowania lub używania, tj. za wykroczenie z art. 96 § 3 kw. W związku z powyższym Straż Miejska m.st. skierowała do Sądu wnioski o ukazania właściciela pojazdu za czyn określony w art. 96 § 3 kw.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następujące dowody: częściowo wyjaśnienia obwinionego (k. 38-39), wezwanie z dnia 24.02.2014 r. (k. 4), niepodjętą korespondencję (k. 5), wezwanie z dnia 18.04.2014 r. (k. 6), zwrotne potwierdzenie odbioru (k. 7), notatkę urzędową (k. 8).

Obwiniony na rozprawie w dniu 20 maja 2015 r. nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Wyjaśnił, że na podstawie przedstawionych przez Straż Miejską dokumentów nie jest w stanie wskazać kto prowadził jego samochód w chwili popełnienia wykroczenia. Obwiniony wskazał, że jest właścicielem trzech samochodów, którymi jeżdżą różne osoby, a on nie ma obowiązku prowadzenia ewidencji dotyczącej użytkowania tych pojazdów. Dodał też, że jego samochody są użytkowane przez różne osoby, za jego zgodą i wiedzą, a sposób ich wykorzystania jest ustalany na bieżąco w zależności od potrzeb. Obwiniony podniósł, że poszedł do Straży Miejskiej, aby ustalić na podstawie przedstawionych mu dokumentów, kto kierował pojazdem, jednak okazało się to niemożliwe. Wskazał również, że nie rozmawiał z żadną z potencjalnych osób, które użytkują jego samochód, czy prowadziły go w chwili popełnienia wykroczenia. Obwiniony podał, że nie zna treści art. 78 ust. 4 ustawy prawo o ruchu drogowym.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom obwinionego w tej części, w której odnoszą się one do stanu faktycznego sprawy. Relacja jego jest logiczna i spójna, oraz koresponduje z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie. Natomiast w pozostałej części – tj. w zakresie jego argumentacji, mającej na celu wykazanie, że nie popełnił on wykroczenia z art. 96 par. 3 kw Sąd nie dał wiary wyjaśnieniom obwinionego, ponieważ argumentacja ta stanowi jedynie jego linię obrony.

Sąd nie podzielił poglądu obwinionego, zgodnie z którym to Straż Miejska powinna wykazać, kto był sprawcą wykroczenia, a właściciel nie ma obowiązku wskazywania kto użytkował jego pojazd w chwili wykroczenia. Argument obwinionego nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ ustawodawca w sposób wyraźny wskazał w art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, że właściciel lub posiadacz pojazdu jest obowiązany wskazać na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, chyba że pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu on nie mógł zapobiec. Z powołanego przepisu wynika, że przewidziany w nim obowiązek jest jednym z obowiązków właściciela lub użytkownika pojazdu, obok takich obowiązków, jak na przykład: obowiązek rejestracji pojazdu, czy obowiązek zawarcia obowiązkowej umowy ubezpieczenia OC, obowiązek poinformowania starosty o zbyciu bądź nabyciu pojazdu. Natomiast ze wskazanym obowiązkiem nie jest skorelowany obowiązek Straży Miejskiej, polegający na ułatwieniu identyfikacji kierowcy przez przedstawienie zdjęcia na którym widoczna jest sylwetka kierowcy w chwili popełnienia wykroczenia. Obowiązek przewidziany w art. 78 ust. 4 prawa o ruchu drogowym ma na celu ustalenie osoby kierującej pojazdem również z tego powodu, iż urządzenia samoczynnie rejestrujące wykroczenia drogowe wykonują również zdjęcia z tyłu pojazdu, kiedy kierujący nim w ogóle nie jest widoczny.

Należy podzielić pogląd obwinionego, że nie ma on obowiązku prowadzenia ewidencji osób jeżdżących jego samochodem, ponieważ istotnie żaden przepis nie nakłada na właściciela takiego obowiązku. Jednak właściciel jest zobowiązany w taki sposób zorganizować wykorzystanie swojego pojazdu, aby w każdej chwili miał możliwość wskazania, kto w danym miejscu i czasie kierował jego samochodem, ponieważ w przypadku braku takiej informacji naraża się on na odpowiedzialność za wykroczenie z art. 96 § 3 kw.

W dalszej kolejności należy wskazać, że okoliczność, iż pojazd będący własnością obwinionego mogła prowadzić jedna z jego osób najbliższych, nie jest wystarczająca do stwierdzenia, że nie ponosi on winy w zakresie zarzucanego mu wykroczenia. Zważyć należy, że wyłącznie świadkowi, z uwagi na treść art. 183 § 1 kpk w zw. z art. 41 § 1 kpw przysługuje uprawnienie do uchylenia się od odpowiedzi na pytanie, jeżeli jej udzielenie mogłoby narazić osobę mu najbliższą na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. Obwiniony natomiast, będąc osobą zobowiązaną do wskazania, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie nie składał zeznań w charakterze świadka, a w dodatku nawet podając dane osoby najbliższej jako prowadzącej pojazd nie narażałby jej na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, ponieważ jedyna odpowiedzialność jaką mogłaby ponieść ta osoba, to odpowiedzialność za wykroczenie. Pogląd taki zgodny jest ze stanowiskiem wyrażonym przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie o sygn. akt P 27/13. W powołanym orzeczeniu Trybunał wskazał, że art. 96 § 3 kw nie jest sprzeczny z art. 47 Konstytucji RP, statuującym zasadę ochrony życia rodzinnego.

Należy również stwierdzić, że samo wskazanie osoby, której powierzono pojazd do kierowania, nie jest jednoznaczne z oskarżeniem jej o popełnienie wykroczenia. Wskazanej osobie przysługuje bowiem prawo do obrony, które przejawia się w tym, że może ona podnosić wszelkie okoliczności, świadczące o braku winy czy bezprawności czynu, jak i w pierwszej kolejności to, że nie prowadziła ona pojazdu w określonym miejscu i czasie, ponieważ użyczyła pojazd osobie trzeciej. W tym miejscu trzeba również wskazać, że obwiniony nawet nie próbował podjąć czynności, które zmierzałyby do ustalenia kto kierował jego samochodem w chwili popełnienia wykroczenia. J. D. stwierdził, że nie rozmawiał z żadną z osób, które potencjalnie mogły kierować pojazdem. Z powyższego wynika, że nie podjął on najprostszej czynności zmierzającej do ustalenia sprawcy wykroczenia polegającego na przekroczeniu prędkości, pomimo iż ma z tymi osobami kontakt na co dzień.

Sąd w pełni dał wiarę dowodom w postaci zgromadzonych w toku niniejszego postępowania dokumentów. Zostały one sporządzone przez powołany do tego organ w zakresie jego właściwości, odpowiadają wymogom formalnym, a ich rzetelność oraz zgodność z rzeczywistością nie budzi żadnych wątpliwości. Nadto informacje w nich zawarte układają się w logiczną całość w połączeniu z pozostałym materiałem dowodowym, który stanowił podstawę do poczynienia ustaleń faktycznych. Wreszcie, ich treść nie była przez strony kwestionowana, do czego i Sąd nie znalazł podstaw.

Wykroczenie stypizowane w art. 96 § 3 kw popełnia ten, kto nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Popełnienie wykroczenia opisanego w tym przepisie zagrożone jest karą przewidzianą w art. 96 § 1 kw, to jest karą grzywny.

W świetle przedstawionych okoliczności faktycznych nie ulega wątpliwości, że J. D. po otrzymaniu wezwania w dniu 25 kwietnia 2014 r. nie wskazał, komu powierzył pojazd w oznaczonym w wezwaniu czasie. Nie uczynił tego, ani poprzez wypełnienie stosownego oświadczenia, ani w czasie swojej wizyty w siedzibie Straży Miejskiej w dniu 7 maja 2014 r. Tym samym wypełnił on znamię czynności wykonawczej, polegające na nie wskazaniu osoby, która według jego wiedzy dysponowała autem. Nie zachodziła przy tym sytuacja, w której pojazd był użyty wbrew woli i wiedzy obwinionego przez nieznaną mu osobę, czemu nie mógł on zapobiec, ponieważ J. D. nie wskazywał na taką okoliczność i w złożonych wyjaśnieniach kategorycznie stwierdził, że jego samochód jest użytkowany przez inne osoby za jego zgodą i wiedzą. Zgodnie z brzmieniem art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym można wyłączyć odpowiedzialność w zakresie wykroczenia z art. 96 § 3 kw jedynie w sytuacji w której pojazd został użyty bez woli i wiedzy obwinionego przez nieznaną mu osobę, czemu ten nie mógł się sprzeciwić. Uznać należy zatem, że J. D. wypełnił ustawowe znamiona czynu opisanego w art. 96 § 3 kw.

Dokonane w sprawie ustalenia faktyczne pozwalają również na przypisanie obwinionemu winy w czasie czynu. Jest on osoba dorosłą, zdolną do rozpoznania znaczenia podejmowanych przez siebie działań, podejmowania racjonalnych decyzji życiowych i właściwego kierowania swoim postępowaniem. W chwili czynu jak przyjął Sąd, nie znajdował się on w żadnej anormalnej sytuacji motywacyjnej. Jednocześnie brak jest negatywnych przesłanek, których zaistnienie wykluczałoby możliwość przypisania J. D. winy, takich jak na przykład niemożliwość rozpoznania znaczenia swojego czynu lub pokierowania swoim postępowaniem wskutek choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego lub innego zakłócenia czynności psychicznych.

Art. 1 § 1 kw stanowi, że odpowiedzialności za wykroczenie podlega ten tylko, kto popełnia czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę pod groźbą określonej kary. W art. 47 § 6 kw ustawodawca precyzuje, że przy ocenie społecznej szkodliwości czynu należy brać pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. Czyn obwinionego godzi w dobro jakim jest bezpieczeństwo i porządek w komunikacji. Obowiązek wynikający z art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym służy skutecznemu wykrywaniu sprawców przestępstw i wykroczeń drogowych. Wskazany obowiązek jest zatem niezbędnym wymogiem, którego celem jest wykrycie sprawcy czynu przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, ponieważ w wielu przypadkach informacja pochodząca od właściciela bądź użytkownika pojazdu jest jedyną wskazówką, na którą mogą liczyć organy prowadzące postępowanie. W związku z powyższym waga naruszonego przez obwinionego obowiązku była znaczna.

Sąd wymierzając karę za popełnione wykroczenie kierował się ustawowymi dyrektywami jej wymiaru zawartymi w art. 33 kw. W ocenie sądu kara grzywny w wysokości 500 złotych jest adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości czynu i nie przekracza stopnia winy obwinionego. W ocenie Sądu zastosowana sankcja, spełni także swoje cele w zakresie prewencji generalnej oraz będzie wystarczająca, aby J. D. nie popełnił podobnego wykroczenia ponownie. Zdaniem Sądu wskazana przez obwinionego jego sytuacja materialna i życiowa pozwalają na uiszczenie grzywny w wysokości określonej przez Sąd.

Stosownie do art. 118 § 1 kpw, art. 119 kpw w zw. z art. 626 § 1 kpk i art. 627 kpk obwiniony został obciążony kosztami postępowania. Sąd uznał, że warunki rodzinne i materialne obwinionego nie stoją na przeszkodzie temu, aby poniósł on koszty postępowania w pełnej wysokości. Wydatki w niniejszej sprawie stanowią kwotę 100 zł, a opłata od kary grzywny wyliczono na podstawie art. 3 w zw. z art 21 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych stanowi 50 zł.